

door de lichaamsopeningen, door 'sweet temptations' - door seks en obsceniteit, sadisme en roes. Maar ze willen zich blijkbaar nog steeds 'distingeren' van 'dom krachtvertoon' en 'plat vermaak'. Als lichaamskunst bij uitstek heeft de meeste hedendaagse dans dan ook nog nauwelijks raakpunten met de thans dominante lichaamscultuur.

Claudia Schiffer

De lichaamsdroom die thans zoveel mensenlevens beheerst en talloze burgers meerdere avonden per week richting zwembad of fitness-centrum of stadspark dirigeert, blijft in de hedendaagse dans haast altijd onzichtbaar, ook en vooral wanneer ze zich avantgardistisch of trans-

gressief gebaart. Spierkracht en lijfelijke discipline kunnen wel degelijk, maar dan enkel voor zover ze gepaard gaan met gevaar, met risico, met kwetsbaarheid. Op het sterke, soldateske lichaam van de fitnesser, de sporter of de body-builder weegt een esthetisch taboe, dat wellicht ten dele politiek is gemotiveerd (de al te zeer voor de hand liggende associatie tussen lichaamskracht en fascisme). Krachtvertoon mag in de hedendaagse dans, maar nooit als zodanig; training en discipline moeten steeds het daaraan tegengestelde doel van 'ontmactiging', van dreiging dienen. Vooral de eerste voorstellingen van Wim Vandekeybus spraken in dit opzicht een duidelijke taal. Uitsluitend het risico van een reële

kwetsuur of verwonding, dus een context van lichamelijk gevaar, legitimeerde choreografieën die van de deelnemers behalve uiterste concentratie ook een louter fysieke training, een zuiver lichamelijke 'voor-discipline' vergden.

Het soldateske lichaam prikkelt allicht primair de mannelijke verbeelding; het refereert immers al te opzichtig aan een fallische fantasie, aan het beeld van de immer potente, nimmer seksueel vermoeide man. Maar een voorstelling als die van Sander herinnert onwillekeurig ook aan een ander dominant lichaamsmodel, dat van de slanke en gladde, altijd jeugdige en altoos fascinerende vrouw. Na het bekijken van Sanders korte choreografische trilogie is men zich bewust van